

Djurtransport

Genomförande av ny EU-förordning
och fortsatt nordiskt samarbete

Djurtransport

Genomförande av ny EU-förordning och fortsatt nordiskt samarbete

TemaNord 2007:532

© Nordiska ministerrådet, Köpenhamn 2007

ISBN 978-92-893-1486-2

Tryck: Expressen Tryk & Kopicenter

Upplaga: 250

Tryckt på miljövänligt papper som uppfyller kraven i den nordiska miljösvanemärkningen.

Publikationen kan beställas på www.norden.org/order. Fler publikationer på

www.norden.org/publikationer

Printed in Denmark

Nordiska ministerrådet

Store Strandstræde 18

DK-1255 Köpenhamn K

Telefon (+45) 3396 0200

Fax (+45) 3396 0202

Nordiska rådet

Store Strandstræde 18

DK-1255 Köpenhamn K

Telefon (+45) 3396 0400

Fax (+45) 3311 1870

www.norden.org

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt de självstyrande områdena Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och är en viktig partner i europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill styrka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Innehållsförteckning

Inledning.....	7
Nya regler för transport av djur.....	7
1. Förordningens tillämpningsområde.....	9
1.1 Transporter som omfattas.....	9
1.2 Transporter som inte omfattas.....	9
1.3 Geografisk begränsning.....	10
2. Regler för olika transportsträckor.....	11
2.1 Transporter understigande 50 km eller mellan betesområden av egna djur.....	11
2.2 Transporter understigande 65 km.....	12
2.3 Transporter understigande åtta timmar.....	12
2.4 Transporter överstigande åtta timmar.....	12
3. Krav på personal och utrustning.....	13
3.1 Tillstånd för att transportera djur.....	13
3.1.1 Tillstånd för transporter under åtta timmar.....	13
3.1.2 Tillstånd för transporter över åtta timmar.....	14
3.2 Utbildning.....	15
3.3 Godkännande av transportmedel.....	16
3.3.1 Godkännande av vägtransportmedel.....	16
3.3.2 Ytterligare krav för fordon som används vid lång transport.....	17
3.3.3 Godkännande av fartyg.....	18
4. Regler för olika djurkategorier och djurslag.....	19
4.1 Gemensamma regler.....	19
4.2 Unga djur.....	19
4.3 Nötkreatur.....	20
4.4 Får och getter.....	21
4.5 Grisar.....	21
4.6 Hästdjur.....	22
4.7 Fjäderfå.....	22
4.8 Övriga djur.....	23
5. Kontroll och dokumentation.....	25
5.1 Dokument som ska medföras under transport.....	25
5.2 Kontroll i samband med transport.....	26
5.2.1 På avreseorten.....	26
5.2.2 Under transporten.....	26
5.2.3 På bestämmelseorten.....	27
5.3 Transport till eller från tredje land.....	27
5.4 Åtgärder vid bristande efterlevnad.....	28
6. Transport av djur mellan de nordiska länderna.....	29
6.1 Djurtransporter som inte detaljregleras i förordningen.....	29
6.1.1 Renar och andra hjorddjur.....	30
6.1.2 Strutsfåglar.....	30
6.1.3 Pälsdjur.....	31
6.1.4 Fiskar.....	31
6.1.5 Hundar.....	32

7. Nordisk samverkan i internationellt arbete.....	33
7.1 Internationella organ som arbetar med regler för djurtransport.....	33
7.1.1 Europarådet.....	33
7.1.2 OIE	34
7.2 Frågor av särskild vikt för djurskyddet	34
7.2.1 Takhöjden	34
7.2.2 Utrymmet.....	35
7.2.3 Utfodring under transport	35
7.2.4 Fjäderfä.....	35
7.2.5 Transporttiden.....	35
7.2.6 Smittspridningsrisker.....	35
7.3 Projektgruppens inställning till fortsatt nordiskt samarbete på transportområdet ..	36
Sammanfattning	37
Nya regler för transport av djur.....	37
Viktiga förändringar	37
De nordiska regelverken	38
Fortsatt nordiskt samarbete	38
Summary	39
New regulation on animal transport.....	39
Important changes.....	39
The Nordic rules	40
Further Nordic cooperation.....	40
Bilaga 1	41
Europeiska och nordiska regelverk om djurtransport.....	41
EU	41
Europarådet	41
Danmark	41
Finland.....	42
Island	42
Norge	42
Sverige.....	42

Inledning

Nya regler för transport av djur

Den 5 januari 2007 infördes en ny förordning om transport av djur inom EU. Rådets förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004 ersatte då rådets direktiv 91/628/EEG av den 19 november 1991 om skydd av djur vid transport ändrat genom rådets direktiv 95/29/EG av den 29 juni 1995. Förordningen beslutades i december 2004 under det nederländska ordförandeskapet efter att dessförinnan ha behandlats både under det italienska och irländska ordförandeskapet. Den slutliga beslutsprocessen gick fort och vissa delar av förordningstexten hade inte diskuterats så grundligt som vore önskvärt.

Detta projekt har syftat till att få en nordisk samsyn på förordningen och en gemensam hållning gentemot transporter till och från andra länder. Projekt har initierats och finansierats av Nordiska ministerrådet och representanter för ansvariga myndigheter i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige har deltagit.

För att underlätta för djurtransporter mellan de nordiska länderna har projektgruppen även diskuterat möjligheten att samordna de nationella transportregelverken för de djurslag som saknar detaljregler i förordningen. En tredje del i projektet har rört viktiga djurskyddsfrågor inom djurtransportområdet som gruppen föreslår skulle kunna drivas med en gemensam nordiskt strategi i det internationella arbetet.

Denna rapport innehåller projektgruppens syn på och tolkning av förordningen. I vissa frågor har Kommissionen tillfrågats, men slutligen är det de nationella domstolarna och EG-domstolen som avgör hur texten i förordningen ska tolkas.

1. Förordningens tillämpningsområde

1.1 Transporter som omfattas

Förordningen ska tillämpas på djurtransporter som har samband med ekonomisk verksamhet. Förordningen definierar inte begreppet och det måste därför värderas i varje enskilt fall om en transport sker i anslutning till ekonomisk verksamhet eller inte. Av de inledande förorden till förordningen framgår emellertid att transporter i samband med ekonomisk verksamhet inte begränsar sig till transporter som innebär ett omedelbart utbyte av pengar, varor eller tjänster, utan omfattar alla transporter som leder eller syftar till direkt eller indirekt vinst.

På grund av olikheter i den nationella lagstiftningen kan vissa skillnader i avgränsningen mellan vilka transporter som omfattas och vilka som inte omfattas av förordningen, uppstå mellan de nordiska länderna. Följande exempel kan dock, enligt denna projektgrupp, vanligtvis betraktas som transporter som sker i samband med ekonomisk verksamhet:

- All transport av djur där transportören tar betalt för transporten.
- Transport av produktionsdjur som en del av driftsupplägget, t.ex. transport av suggor i en suggring.
- Transport till slakteri, försäljning eller uthyrning.
- Transport av djur för uppvisning t.ex. cirkusar, djurparker.
- Transport i samband med stuteriverksamhet.
- Transport inom trav- och galopptränerverksamhet samt inom annan tränerverksamhet med hästar.
- Transport till tävlingar och utställningar som leder till att djurets värde ökar väsentligt eller där det betalas ut stora prispengar, t.ex. internationella tävlingar.
- Transport som utförs av djurhandlare, djurbutiker.
- Transport av försöksdjur.

1.2 Transporter som inte omfattas

Transportförordningen slår fast att transporter på veterinärs inrådan till eller från veterinär är undantagna även om transportören i samband med andra transporter omfattas av förordningen.

Den som bedriver hobbyverksamhet med djur omfattas i allmänhet inte av förordningen. Denna kategori djurhållare är undantagna även om

transport till tävling med små prissummor, transport till slakteri av enskilda djur m.m. kan leda till viss ekonomisk vinst. Om kommersiella transportörer anlitas omfattas även dessa transporter av förordningen.

Enskilda transporter som utförs av djurhållare som normalt omfattas av förordningen kan vara undantagna om transporten i sig inte kan leda till direkt eller indirekt vinst.

Följande exempel kan, enligt projektgruppen, vanligtvis betraktas som transporter som inte bedöms leda till direkt eller indirekt vinst:

- Transport av djur till utställningar och tävlingar utan stora prispengar eller totalisatorverksamhet.
- Transport av egna eller andras djur på privat resa utan ekonomiskt motiv t.ex på semester eller besök.
- Transport av djur som ingår i djurparkernas bevarandeprogram om djurparken själv utför transporten.

1.3 Geografisk begränsning

Förordningen gäller inom EU. Norge ska i detta fall jämföras med en medlemsstat. Island är inte förpliktigt att följa förordningen och utgör i detta fall ett tredje land.

För transporter som sträcker sig över fler än en medlemsstat måste förordningen tillämpas i sin helhet. För transporter som sträcker sig enbart inom den egna medlemsstaten får länderna tillämpa nationella tilläggsregler om dessa inte har en lägre djurskyddsnivå än förordningen.

För transporter av djurslag som inte detaljregleras i förordningen t.ex hund, katt, ren, struts och pälsdjur får medlemsstaterna tillämpa nationella detaljregler inom de egna territorialgränserna även för transporter som kommer från en annan medlemsstat.

2. Regler för olika transportsträckor

För korta transporter av djur har man infört vissa lättnader i förordningen.

2.1 Transporter understigande 50 km eller mellan betesområden av egna djur

När uppfödare transporterar egna djur med egna fordon på sträckor som understiger 50 km från deras anläggning eller när de transporterar djur mellan, eller till och från betesområden, gäller endast ett fåtal bestämmelser i förordningen. Transporten måste dock även i dessa fall ske så att djuren inte riskerar att skadas eller orsakas onödigt lidande och åtgärder måste ha vidtagits så att transporttiden begränsas till ett minimum. Djurens behov ska vara tillfredsställda och de måste vara i skick för befordran. Det senare innebär att sjuka eller skadade djur inte ska transporteras om inte skadan eller sjukdomen är så lindrig att transporten inte orsakar ytterligare lidande.

Det framgår inte tydligt av förordningen om bilaga I kapitel I, där detaljregler om djurens skick för befordran anges, ska tillämpas på dessa korta transporter. På den punkten lämnar förordningen utrymme för olika tolkningar vilket kan leda till olika tillämpning i de nordiska länderna. Det är olämpligt att stressa nyfödda, högdräktiga och nyförlösta djur med transport men i vissa fall kan det vara nödvändigt att transportera hem kalvar från bete etc.

Transportmedlen samt anordningar för i- och urlastning ska vara utformade och handhas så att skador och lidande förhindras och djurens säkerhet tryggas.

Personer som hanterar djuren ska vara utbildade eller på annat sätt ha erhållit nödvändig kompetens för uppgiften. De ska utföra arbetet utan att bruka våld eller andra metoder som kan skrämja eller skada djuren.

Djurens välbefinnande ska kontrolleras regelbundet och de ska ha tillräcklig golvyta och ståhöjd i förhållande till sin storlek.

Även dessa transporter ska kontrolleras av ansvariga myndigheter.

Tillstånd eller kompetensbevis krävs varken för transporter av egna djur på sträckor kortare än 50 km eller för transporter mellan betesområden.

2.2 Transporter understigande 65 km

Personer som transporterar djur över ett avstånd på högst 65 km räknat från avsändningsorten till bestämmelseorten, måste följa de flesta bestämmelser i förordningen. Transportören behöver dock inte ha tillstånd och inte heller behöver personen som framför fordonet eller hanterar djuren inneha kompetensbevis, men övriga regler ska tillämpas.

Eftersom medlemsstaterna inom det egna landet kan ställa högre djurskyddskrav än vad som anges i förordningen finns det möjlighet att kräva att även dessa transportörer ska ha tillstånd och ha genomgått godkänd utbildning.

2.3 Transporter understigande åtta timmar

Med undantag för de transporter som redovisats i punkterna 2.1 och 2.2 gäller förordningen utan undantag för vägtransporter som tar högst åtta timmar inklusive i- och urlastning. Det innebär bl.a. att transportörer av samtliga djurslag måste ha tillstånd och personer som framför fordon med, eller under transport ansvarar för, djurslagen tama hästdjur, nötkreatur, får, getter, svin eller fjäderfä, måste ha genomgått godkänd utbildning och inneha ett kompetensbevis.

Även transportörer som använder andra transportmedel såsom färja, flygplan eller tåg måste ha tillstånd. Personerna som ansvarar för djuren måste i dessa fall ha utbildning om detaljbestämmelserna i förordningens bilagor men de behöver inte inneha ett kompetensbevis.

2.4 Transporter överstigande åtta timmar

För långa transporter över åtta timmar krävs, förutom vad som anges för transporter understigande åtta timmar, även att vägtransportmedel som används för djurslagen tama hästdjur, nötkreatur, får, getter och svin uppfyller vissa tilläggsvillkor samt är godkända av behörig myndighet. Även behållare eller containers som används för långa transporter av dessa djurslag på väg eller till sjöss, ska godkännas.

3. Krav på personal och utrustning

För att förbättra djurskyddet under transport har kraven höjts på personer som ansvarar för djur i samband med transport och hantering på uppsamlingscentraler. Även reglerna för fr.a. fordon avsedda för transporter över åtta timmar och fartyg har skärpts.

3.1 Tillstånd för att transportera djur

En transportör är en fysisk eller juridisk person som transporterar djur för egen eller annans räkning. En transportör kan själv transportera djuren eller ha anställd personal som utför transporterna. Alla transportörer, med undantag för de som redovisats i punkterna 2.1 och 2.2, måste ha ett tillstånd som utfärdats av den behöriga myndigheten i det land där transportören är etablerad. Tillstånd krävs även för transportörer från tredje land som är verksamma inom unionen och dessa måste dessutom vara företrädare i den medlemsstat där de ansöker om tillstånd. En transportör får ansöka om tillstånd endast i en medlemsstat.

Behöriga myndigheter ska utforma tillstånden enligt förlagan i förordningen. Dokumentet ska ha ett unikt nummer och vara avfattat på landets officiella språk samt engelska, om transportören sannolikt kommer att vara verksam i annan medlemsstat. Giltighetstiden får vara högst fem år.

Transportörer ska utföra transporterna i enlighet med de tekniska reglerna i förordningen och ska anförtro djurhanteringen till personal som fått utbildning om tillämpliga bestämmelser.

Under transporten ska en skötare eller chauffören själv ansvara för djurens skötsel. Detta gäller inte om djuren transporteras i säkrade behållare i vilka djuren har tillgång till foder och vatten för dubbla den förväntade transporttiden.

3.1.1 Tillstånd för transporter under åtta timmar

För att få tillstånd (auktorisering) för djurtransport under åtta timmar krävs att transportörerna i sin ansökan kan visa att de förfogar över lämplig personal, utrustning och att de har lämpliga driftsförfaranden för att kunna följa förordningen. Det senare kan bl.a. uppnås med skriftliga rutiner, instruktioner och riktlinjer för personalen. Till ansökan bör bifogas intyg som styrker att förare och annan personal som ska hantera djuren har utbildning i transportförordningens tekniska föreskrifter i bilaga I och

II. Om tillståndet gäller vägtransport av djurslagen tama hästdjur, nötkreatur, får, getter, svin eller fjäderfä, måste dessa förare och djurskötare ha genomgått godkänd utbildning och erhållit kompetensbevis. Utbildningskravet gäller fr.o.m. den 5 januari i 2008.

I Danmark, Norge och Sverige krävs att även fordon som används för kort transport ska vara kontrollerade och godkända av myndigheterna. Det intyg som utfärdas i samband med kontrollen av fordonet kan bifogas för att styrka att lämplig utrustning finns tillgänglig. Även i Finland ska fordon som används för kort transport kontrolleras av myndigheterna men där utfärdas inga särskilda intyg. För andra transportmedel kan utrustningens lämplighet styrkas på annat sätt t.ex. genom kontroll och intyg från den behöriga myndigheten.

Sökande eller dennes företrädare får inte vara dömd för allvarliga överträdelse mot gemenskapslagstiftningen och/eller den nationella djurskyddslagstiftningen under de tre år som föregår ansökan. Om ett brott är allvarligt får prövas av den behöriga myndigheten. Om sökanden på ett övertygande sätt kan visa den behöriga myndigheten att åtgärder har vidtagits för att undvika ytterligare överträdelse, ska tillstånd ges.

3.1.2 Tillstånd för transporter över åtta timmar

För att få tillstånd att transportera djur över åtta timmar ska sökanden uppfylla de krav som angivits i punkten 3.1.1. Utöver detta ska ytterligare handlingar medfölja ansökan. Om tillståndet gäller vägfordon och djurslagen tama hästdjur, nötkreatur, får, getter, svin eller fjäderfä ska sökanden fr.o.m. den 5 januari 2008 lämna in giltiga kompetensbevis för samtliga förare och skötare.

Intyg om godkännande av vägtransportmedel och uppgifter om hur transportören kan spåra och registrera förflyttningar samt upprätthålla kontakt med förarna ska bifogas oavsett djurslag. Det senare kan möjliggöras via mobiltelefonkontakt.

När kravet på navigeringssystem har trätt ikraft, vilket är den 1 januari 2007 för nya fordon som är i bruk för första gången, och den 1 januari 2009 för vägtransportmedel som redan är i bruk, ska sökanden visa att denne förfogar över ett sådant system för att kunna spåra förflyttningar. Krav på navigeringssystem gäller vid långa transporter av djurslagen tama hästdjur med undantag av registrerade hästdjur och tamdjur av nötkreatur, får, getter och svin.

För alla djurslag ska beredskapsplaner för nödsituationer bifogas. Beredskapsplanen ska först och främst visa att transportören har tänkt igenom vilka oförutsedda situationer som kan uppstå under en transport och vad föraren ska vidta för åtgärder. Situationer som projektgruppen anser bör beskrivas är exempelvis:

- Hur djurens behov av foder, vatten och vila kan tillgodoses vid fördröjning av transporten.
- Hur djurens termiska komfort kan säkerställas om fordonet blir stående i varmt väder, vid motorhaveri på vintern etc.
- Hur djur kan lastas ur fordonet om motordrivna eller hydrauliska lastningsanordningar går sönder.
- Hur man agerar vid olyckor och brand.
- Hur djur som skadas under transport hanteras.
- Hur man vid en nödsituation eventuellt kan lasta om till annat transportmedel.
- Vem som kontaktas i nödsituationer.
- Hur den person som är ansvarig för djuren får kunskap om beredskapsplanen.

3.2 Utbildning

Samtliga personer som hanterar djur i samband med transport ska vara utbildade eller på annat sätt ha inhämtat vederbörlig kompetens för uppgiften. För att få transportera djurslagen tama hästdjur, nötkreatur, får, getter, svin eller fjäderfä med vägfordon längre sträckor än 65 km från djurens avsändningsort måste dessa personer ha genomgått en utbildning och fr.o.m. den 5 januari 2008 krävs att de utfört en examination som godkänts av behörig myndighet och erhållit kompetensbevis. För transport av andra djurslag eller med andra transportmedel är även en utbildning i förordningens bilaga I om tekniska föreskrifter och bilaga II om färdjournal, utan examen tillräckligt.

Medlemsstaterna kan överlåta utbildning och utfärdande av kompetensbevis till fristående organisationer eller andra anordnare. Myndigheterna ska i sådana fall godkänna examinationen och säkerställa att examinatorena är oberoende. I praktiken innebär detta att exempelvis transportörernas organisationer kan anordna utbildningen men måste överlåta examinationen till en examiner som inte har någon koppling till aktuell näring. I de fall etablerade utbildningsanordnare som exempelvis universitet eller andra skolor arrangerar utbildning betraktas dessa som oberoende och kan därmed ansvara både för utbildning och examination efter godkännande av ansvarig myndighet.

Kompetensbeviset ska vara avfattat på landets officiella språk samt engelska, om transportören sannolikt kommer att vara verksam i annan medlemsstat, och det ska utfärdas av den behöriga myndigheten eller den examiner som medlemsstaten har utsett. Kompetensbeviset ska utfärdas i enlighet med mallen i bilagan till förordningen och det kan begränsas till att endast omfatta viss djurart eller grupp av djurarter.

3.3 Godkännande av transportmedel

I förordningen finns ett krav på godkännande av vägfordon avsedda för transporter som överstiger åtta timmar samt fartyg som är speciellt inredda för djurtransport och som används för transporter längre än tio sjömil. Så kallade rorofartyg, där fordon kör ombord, samt fartyg som transporterar djur i flyttbara behållare, omfattas inte av kravet på godkännande. Även behållare som används vid långa transporter av tama hästdjur, nötkreatur, får, getter, svin på väg och till sjöss ska inspekteras och godkännas av den behöriga myndigheten.

I flera av de nordiska länderna har man sedan tidigare ett krav att även fordon som används för transporter kortare än åtta timmar ska godkännas. Detta krav kommer att gälla som ett nationellt tilläggs villkor i Danmark och Sverige även fortsättningsvis. I Finland och Island kontrolleras alla fordon, dock finns inget krav på formellt godkännande. I Norge är situationen för närvarande oklar.

3.3.1 Godkännande av vägtransportmedel

I Danmark och Norge utförs kontrollerna av en godkänd bilsyns verksamhet respektive Statens vegvesen i samband med den allmänna bilbesiktningen. I Sverige utförs kontrollen för närvarande av den förvaltning som ansvarar för den lokala djurskyddskontrollen i kommunerna, men planerna är att Bilprovningen ska ta över kontrollen enligt den danska och norska modellen. I Finland kontrolleras fordonen av länsstyrelsens länsveterinär, av slakteriets besiktningsveterinär eller kommunveterinären. På Island kontrolleras fordonen av kommunveterinärerna.

För ett godkännande krävs att fordonet uppfyller de krav som gäller för utformning, konstruktion och underhåll som anges i kapitel II och VI i bilaga 1. Bland annat ska utrustningen utformas och underhållas så att djuren kan transporteras säkert utan att tillfogas skada eller lidande. Lämplig utrustning för i- och urlastning ska finnas. Transportmedel och behållare ska skydda djuren mot dåligt väder, extrema temperaturer och andra ogynnsamma klimatförhållanden samt vara lätta att rengöra och desinficera. Konstruktionen ska motstå de påfrestningar den utsätts för och hindra djuren från att rymma eller ramla ut. Beslag ska kunna öppnas och stängas snabbt och enkelt. Golven ska vara halkfria och minimera läckage av urin och spillning. Utrymmet får inte begränsa djurens naturliga rörelser. Takhöjden och ventilation ska vara tillräcklig så att en bra luftkvalitet kan upprätthållas även när djuren står upp.

Utrymmet ska medge tillsyn och skötsel av djuren och det ska finnas tillräckliga ljuskällor för ändamålet.

Fordonen ska vara klart och tydligt märkta så det framgår att de innehåller levande djur.

3.3.2 Ytterligare krav för fordon som används vid lång transport

För att ett fordon ska kunna godkännas för transporter över åtta timmar måste det uppfylla ytterligare krav. Dessa tilläggsvillkor gäller endast djurslagen tama hästdjur, nötkreatur, får, getter och svin men kan fungera som en rekommendation även för andra djurslag. Medlemsstaterna får medge undantag och tillåta att fordon som inte uppfyller tilläggsvillkoren används för befördran som inte överstiger 12 timmar till den slutliga bestämmelseorten.

Ett fordon för lång transport ska ha tak i en ljus färg. Taket ska dessutom vara tillräckligt isolerat för att skydda mot ogynnsamma yttre temperaturer. Transportmedlet ska ha ett skyddat utrymme för den mängd foder som åtgår under hela befördran och ska medföra utrustning för utfodring.

Transportmedlet ska ha ett vattenförsörjningssystem som gör det möjligt för skötaren att ge djuren vatten utan dröjsmål och när helst det finns behov. Varje djur ska ha åtkomst till vattningsanordningar. Dessa ska vara i gott skick och vara placerade och utformade på ett lämpligt sätt för den typ av djur som ska vattnas. Vattentankar ska medföras. De ska rymma minst 1,5 % av fordonets maximala nyttolast och vara anslutna till vattningsanordningarna inne i båsen. Nyttolasten beräknas genom att fordonets totalvikt subtraheras med tjänstevikten. Ett fordon vars maximala nyttolast (högsta tillåtna last) är 1 000 kg ska alltså medföra en vattentank som rymmer minst 15 l. Vattentankarna ska kunna rengöras och vattennivån kontrolleras. Transportmedlet ska vara utrustat med skiljeväggar så att separata avdelningar kan skapas samtidigt som alla djur ska ha tillgång till vattningsanordningarna.

Fordon för lång transport ska ha ett ventilationssystem som är utformat så att temperaturen i djurutrymmet ligger inom intervallet 5°C och 30°C +/- 5°C beroende på yttre temperaturen. Detta innebär att temperaturen inte får understiga 0°C vid köldgrader vilket kan ställa till problem i de nordiska länderna. Temperaturgränserna är under revidering och enligt förslag från Kommissionen kommer man eventuellt att kunna godta att temperaturen tillfälligt sjunker under noll samband med in- och urlastning.

Temperaturgränserna ska hållas oavsett om fordonet rör sig eller står stilla. Temperatursensorer ska placeras på de ställen i djurutrymmet som troligen kommer att få de sämsta förhållandena. Detta kan variera beroende på fordonskonstruktion och yttre temperatur men ofta är ventilationen sämst i djurutrymmets främre del. Ventilationssystemet ska kunna ge ett jämnt luftflöde med en nominell kapacitet på 60 m³/h/kN nyttolast vilket motsvarar 61 m³/h/100 kg djur. Ventilationskapaciteten ska kunna upprätthållas under minst fyra timmar oberoende av fordonets motor. Detta innebär att fordonet måste vara utrustat med mekaniska fläktar och att en annan kraftkälla i form av exempelvis en annan motor eller batterier måste medföras. Temperaturen ska kunna övervakas och registreras och systemet ska ha ett varningssystem som varnar föraren när tempera-

turgränserna överskrids. Temperaturregistreringarna ska dateras och kunna uppvisas vid förfrågan från kontrollmyndighet.

Från och med den 1 januari 2007 ska fordon som är i bruk för första gången och från och med den 1 januari 2009 även övriga befintliga vägtransportmedel, vara försedda med ett navigeringssystem som kan registrera och lämna uppgifter om resväg, uppehåll, orsak till uppehåll, öppning och stängning av lastrampen samt uppgifter om transportören. En teknisk kravspecifisering av systemet har tagits fram av EU:s forskningsorgan Joint Research Centre. Navigeringssystem krävs inte på fordon som endast transporterar registrerade hästar.

Fordonsintygen ska utformas enligt bilagan och ska vara avfattat på landets officiella språk samt engelska. Giltighetstiden är högst fem år och upphör att gälla om fordonet ändras eller byggs om på ett sätt som påverkar djurens välbefinnande. Intygen ska registreras i en elektronisk databas som är tillgänglig för behöriga myndigheter i övriga medlemsstater.

3.3.3 Godkännande av fartyg

Utöver ett enda danskt fartyg finns det inga fartyg för djurtransport som är godkända av de nordiska länderna. Kraven berörs därför översiktligt. De fartyg som avses är specialbyggda fartyg för djurtransport och inte s.k. rorofärjor där fordon körs ombord.

Fartygen ska vara i drift från den medlemsstat där ansökan om registrering görs. För godkännande krävs att kraven i kapitel IV avsnitt 1 i bilaga I är uppfyllda. Intygen ska göras tillgängliga på samma sätt som för vägtransportmedel. Någon mall för hur intygen ska se ut finns inte.

4. Regler för olika djurkategorier och djurslag

4.1 Gemensamma regler

En grundläggande princip är att djur inte får transporteras på ett sådant sätt att de riskerar att skadas eller orsakas onödigt lidande. Både djurhållaren på avsändningsplatsen eller omlastningsplatsen och transportören ansvarar för att djuren är i skick för den planerade transporten.

Exempel på tillstånd som medför att djuren inte är i skick att transporteras är när djur inte kan röra sig utan smärta eller inte kan gå utan hjälp. Det innebär att halta eller vingliga djur inte får transporteras. Djur som har allvarliga öppna sår eller framfall är inte i skick att transporteras. Inte heller fysiskt svaga individer eller djur som har andra skador eller sjukdomar som innebär att djuren riskerar att utsättas för lidande, ska transporteras. Lätt skadade eller sjuka djur kan vara i skick att transporteras men det får endast ske om transporten inte orsakar ytterligare lidande. I tveksamma fall ska veterinär rådfrågas. På veterinärs inrådan får skadade eller sjuka djur transporteras till och från veterinärbehandling under förutsättning att de inte utsätts för onödigt lidande.

Dräktiga djur vars dräktighet är längre framskriden än 90 % av dräktighetstiden och hondjur som fött den senaste veckan får inte transporteras. Registrerade ston är undantagna från denna regel om de ständigt åtföljs av en skötare som ägnar sig åt dem under transporten och om syftet med transporten är att förbättra hälsan och välbefinnandet vid födseln.

En allmän regel om inte annat anges är att däggdjur och fåglar ska utfodras minst var 24:e timme och vattnas minst var 12:e timme.

4.2 Unga djur

Nyfödda djur får transporteras först när naveln är helt läkt. Naveln betraktas som läkt när navelsträngsresten är helt intorkad eller har fallit bort och området runt naveln är reaktionslöst. Föl som transporteras tillsammans med registrerade ston och som ständigt åtföljs av en skötare är undantagna från denna regel.

Smågrisar under tre veckor, lamm under en vecka och kalvar under tio dagar får inte transporteras längre än 100 km. Även vid dessa transporter måste dock naveln vara läkt innan djuren transporteras. Hundar och katter får inte transporteras utan moderjuret innan de är åtta veckor. Hästar yngre än fyra månader, med undantag för registrerade hästar, kalvar mel-

lan 10–14 dagar och svin som är äldre än tre veckor men lättare än 10 kg får transporteras över åtta timmar endast om moderdjuret följer med.

Smågrisar som väger mindre än 10 kg, lamm som väger mindre än 20 kg, kalvar som är yngre än sex månader och föl som är yngre än fyra månader ska alltid ha lämpligt strö eller likvärdigt material som ger en torr och bekväm liggplats under transporten.

Den maximala transporttiden är åtta timmar men om transportmedlet uppfyller tilläggsbestämmelserna för lång transport får kalvar, lamm, killingar, föl och smågrisar som inte är avvanda utan fortfarande utfodras med mjölk eller diar, transporteras i högst nio timmar. Därefter ska fordonet stå stilla i minst en timme så att djuren kan vattnas, vid behov utfodras och vila. Under detta avbrott får djuren vara kvar på fordonet. Därefter kan djuren transporteras i ytterligare nio timmar innan de måste lastas av för minst 24 timmars vila på en godkänd kontrollstation. Smågrisar som transporteras enligt denna regel ska transporteras ihop med moderdjuret eller väga mer än 10 kg. Transporttiden får förlängas med två timmar om bestämmelseorten kan nås inom denna tid.

Även tåg och fartyg måste uppfylla de tilläggsbestämmelser som gäller för fordon om djuren ska transporteras längre än åtta timmar. För tåg gäller inte kravet på minst en timmes uppehåll och för fartyg gäller varken bestämmelserna om vila eller transporttid.

4.3 Nötkreatur

Mjölkanande nötkreatur som transporteras utan sin avkomma måste mjölkas minst var 12:e timme. Djuren får inte bindas i horn eller nosring under transport eller förvaring på uppsamlingscentraler. Nötkreatur med och utan horn får transporteras eller förvaras ihop endast om djuren är vana vid varandra.

Lastramper som ska användas för vuxna nötkreatur får ha en lutning på högst 26° vilket motsvarar 50 % i förhållande till horisontalplanet.

Den maximala transporttiden är åtta timmar men om transportmedlet uppfyller tilläggsbestämmelserna för lång transport får avvanda nötkreatur transporteras i högst 14 timmar. Därefter ska djuren vattnas och vid behov utfodras samt vila i minst en timme innan transporten får fortsätta i ytterligare 14 timmar. När denna tid har gått måste djuren lastas av för vila i minst 24 timmar på en godkänd kontrollstation innan transporten får fortsätta. Under det första avbrottet får djuren vara kvar på fordonet. Transporttiden får förlängas med två timmar om bestämmelseorten kan nås inom denna tid.

Även tåg och fartyg måste uppfylla de tilläggsbestämmelser som gäller för fordon om djuren ska transporteras längre än åtta timmar. För tåg gäller inte kravet på minst en timmes uppehåll och för fartyg gäller varken bestämmelserna om vila eller transporttid.

Kravet på transportutrymme för nötkreatur varierar beroende på djurens vikt. Deras fysiska tillstånd, transportens längd och väderförhållandena, i synnerhet höga yttertemperaturer, kan motivera att den högre siffran i intervallet tillämpas.

4.4 Får och getter

Mjölkande får och getter som transporteras utan sin avkomma måste mjölkas minst var 12:e timme.

Lastramper som ska användas för får tillåts ha en lutning på högst 26° vilket motsvarar 50 % i förhållande till horisontalplanet.

Den maximala transporttiden är åtta timmar men om transportmedlet uppfyller tilläggsbestämmelserna för lång transport får avvanda får och getter transporteras i högst 14 timmar. Därefter ska djuren vattnas och vid behov utfodras samt vila i minst en timme innan transporten får fortsätta i ytterligare 14 timmar. När denna tid har gått måste djuren lastas av för vila i minst 24 timmar på en godkänd kontrollstation innan transporten får fortsätta. Under det första avbrottet får djuren vara kvar på fordonet. Transporttiden får förlängas med två timmar om bestämmelseorten kan nås inom denna tid.

Även tåg och fartyg måste uppfylla de tilläggsbestämmelser som gäller för fordon om djuren ska transporteras längre än åtta timmar. För tåg gäller inte kravet på minst en timmes uppehåll och för fartyg gäller varken bestämmelserna om vila eller transporttid.

Kravet på transportutrymme för får varierar beroende dels på djurens storlek och om de är klippta eller inte. Deras fysiska tillstånd, transportens längd och väderförhållandena, i synnerhet höga yttertemperaturer, kan motivera att den högre siffran i intervallet tillämpas.

4.5 Grisar

Lastramper som ska användas för grisar får ha en lutning på högst 20° vilket motsvarar 36,4 % i förhållande till horisontalplanet.

Den maximala transporttiden är åtta timmar men om transportmedlet uppfyller tilläggsbestämmelserna för lång transport får grisar transporteras i högst 24 timmar. Under lång transport ska de hela tiden ha tillgång till vatten. När denna tid har gått måste djuren lastas av för vila i minst 24 timmar på en godkänd kontrollstation innan transporten får fortsätta. Transporttiden får förlängas med två timmar om bestämmelseorten kan nås inom denna tid.

Beläggingsgraden får inte överstiga 235 kg/m². Det innebär att en gris på 100 kg ska ha minst 0,42 m² golvyta. Beroende på transporttid, väderförhållanden, djurens storlek och fysiska tillstånd kan ytan ökas

med upp till 20 %. Detta är viktigt att grisarna har utrymme som möjliggör effektiv ventilation i synnerhet vid höga yttre temperaturer.

4.6 Hästdjur

Hästdjur som är äldre än åtta månader och som är vana vid hantering, ska bära grimma under transport. Ohanterade hästdjur kan transporteras i grupper om högst fyra djur och de får inte transporteras längre tid än åtta timmar. När hästdjur transporteras med rorofartyg eller när de transporteras över åtta timmar, ska de förvaras i enskilda spiltor. Sto med föl får dock transporteras ihop. I Danmark har man infört nationella bestämmelser som innebär att hästar inte får transporteras i grupp.

Lastramper som ska användas för hästdjur får ha en lutning på högst 20° vilket motsvarar 36,4 % i förhållande till horisontalplanet. Hästdjur får inte transporteras i fordon med flera däck. Den typen av fordon får dock användas om djuren lastas endast på det nedre däck och om höjden i djurutrymmet är minst 75 cm högre än det största hästdjurets mankhöjd.

Hästdjur med undantag för registrerade hästar, får transporteras under högst 24 timmar. Under transporten ska de vattnas och om nödvändigt utfodras var åttonde timme. När denna tid har gått måste djuren lastas av för vila i minst 24 timmar på en godkänd kontrollstation innan transporten får fortsätta. För registrerade hästdjur finns inga begränsningar i transporttid eller regler för vattning och utfodring. Vid dessa transporter får transportören själv avgöra hur länge djuren ska transporteras och hur de ska skötas. Avlastning och vila behöver inte ske på godkänd kontrollstation. Länderna kan ha nationella regler om begränsningar i transporttid även för registrerade hästar, något som Sverige sannolikt kommer att utnyttja.

Kravet på transportutrymme för hästdjur är styrt av djurens ålder och mankhöjd. Beroende på deras storlek, fysiska tillstånd, transportens längd och väderförhållandena kan utrymmet för fullvuxna hästar variera med högst 10 % och för unghästar och föl med högst 20 %. Man kan alltså kräva att en stor häst ska ha 10 % större utrymme och en liten ponny kan tillåtas ha 10 % mindre utrymme. Föl (0–6 mån) och unghästar (6–24 mån) ska kunna ligga ner under transporter som varar längre än åtta timmar. I dessa fall kan man kräva att utrymmet ska utökas med 20 %.

4.7 Fjäderfä

När behållare med fjäderfä placeras ovanpå varandra måste man begränsa nedfall av spillning på djuren under. Behållarna måste stå stadigt och placeras så att ventilationen runt dem inte hindras.

Om transporten pågår längre än 12 timmar ska det finnas foder och vatten i behållarna. Lastning och lossning ingår inte i tiden så transporttiden beräknas från och med att alla fjäderfån har lastats i behållare, tills lossning av fåglarna ur behållarna har påbörjats. Nykläckta kycklingar får transporteras utan foder och vatten i 24 timmar under förutsättning att hela befördran slutförs inom 72 timmar efter kläckningen. Kycklingarna får alltså vara högst 48 timmar gamla när transporten startar om de ska transporteras i 24 timmar.

4.8 Övriga djur

För andra djur finns det endast enstaka djurslagsspecifika regler. Några begränsningar i transporttid eller krav på utrymme finns inte. Medlemsstaterna får därför ha nationella tilläggsregler för övriga djurslag i väntan på gemensamma bestämmelser. De nationella bestämmelserna får i dessa fall också tillämpas på transporter som kommer in i landet från annan medlemsstat eller tredje land.

Förutom de gemensamma bestämmelserna finns följande regler för övriga djurslag. Hundar och katter ska utfodras var 24:e timme och vattnas var 8:e timme.

Vilda djur och andra djur än de vanliga lantbruksdjuren ska när det är lämpligt åtföljas av handlingar som anger hur djuren ska utfodras, vattnas och eventuellt skötas. Transportmedlet eller behållaren ska vid behov förses med anslag som anger om djuren är vilda, lättskrämda eller farliga.

Renar och andra hjortdjur får inte transporteras när de har basthud på hornen.

5. Kontroll och dokumentation

De behöriga myndigheterna i respektive land ansvarar för att förordningen genomförs. I Danmark är Födevarestyrelsen den centrala kontrollmyndigheten och den lokala kontrollen utövas av födevareregionerna som är en del av Födevarestyrelsen. I Finland är Livsmedelssäkerhetsverket Evi-ra central kontrollmyndighet och för den lokala kontrollen ansvarar länsstyrelsen, polis och kommunveterinärer. På Island är Umhverfisstofnun (The Food and Environment Agency) central kontrollmyndighet och den lokala kontrollen utövas av kommunveterinärer. I Norge är Mattilsynet central kontrollmyndighet och Mattilsynets distriktskontor är ansvariga för den lokala kontrollen. I Sverige är Djurskyddsmyndigheten central kontrollmyndighet fram till och med den 30 juni 2007, därefter går ansvaret över till Jordbruksverket. För den lokala kontrollen ansvarar kommunerna.

Kontroller på gränskontrollstationer och utförelseställen, i samband med utfärdande av hälsointyg och på slakterier, utförs av officiella veterinärer.

5.1 Dokument som ska medföras under transport

Den som transporterar djur är skyldig att medföra och ställa transportdokument till myndigheternas förfogande för att underlätta kontrollen. Detta gäller alla transporter med undantag för transport av egna djur i egna fordon på sträckor som är kortare än 50 km eller transport av djur i egna fordon mellan betesområden.

Transportören ska i övriga fall medföra handlingar som anger vem som är ägare av djuren, varifrån de transporterats, datum och tid för avfärd, bestämmelseort och förväntad transporttid. Även intyg om godkännande av fordon, kopia på tillståndet och fr.o.m. den 5 januari i 2008, kopia på utbildningscertifikatet ska medföras i de fall det krävs.

Vilda djur ska följas av ett dokument som anger att djuren är vilda, om de är skygga eller farliga samt hur de ska skötas, vattnas och utfodras.

Vid transport av tama nötkreatur, får getter, svin och tama hästdjur mellan medlemsstater eller till tredje land ska det medfölja ett dokument som intygar att djuren är i skick att transporteras. Detta ingår i hälsointyget som ska utfärdas av veterinär före avresa.

Även intyg om fordonsgodkännande ska medföras under transport. Det krävs enligt förordningen endast för fordon avsedda för långa transporter, men flera nordiska länder har krav på godkännande även för fordon som används vid transporter understigande åtta timmar. Den som

endast transporterar djur på sträckor understigande 65 km från avsändningsorten behöver enligt förordningen varken tillstånd eller utbildning men i de fall medlemsstaterna har tilläggsbestämmelser angående detta, ska dokumenten medföras även vid dessa korta transporter.

Vid transporter över åtta timmar mellan medlemsstater eller mellan medlemsstater och tredje länder av tama nötkreatur, får getter, svin och tama hästdjur med undantag för registrerade hästar, ska färdjournal medföras. Detta gäller både väg-, sjö-, järnvägs- och flygtransport. De behöriga myndigheterna ska på lämpligt sätt kontrollera att färdjournalen är realistisk före avresa.

5.2 Kontroll i samband med transport

Både behöriga myndigheter och djurhållare på omlastningsplatser och bestämmelseorter ska kontrollera att förordningen efterlevs.

5.2.1 På avreseorten

Vid transporter mellan medlemsstater eller mellan medlemsstater och tredje länder ska en officiell veterinär kontrollera och dokumentera att djuren är i skick för den planerade transporten före avresa. För nationella transporter krävs inte motsvarande veterinärkontroll av djuren. Då ska djurhållaren på avreseorten och transportören ansvara för att endast djur som är i skick för befordran, transporteras.

5.2.2 Under transporten

De behöriga myndigheterna ska kontrollera att reglerna i förordningen efterlevs genom icke-diskriminerande kontroller av djur, transportmedel och dokument. Hur många inspektioner som ska utföras ska beslutas av medlemsstaterna genom kommittéförfarande. De behöriga myndigheterna ska även genom stickprovskontroll eller målinriktad kontroll särskilt kontrollera transport- och viloperioder i samband med långa transporter. Sändningar med djur får dock inte fördröjas om det inte är nödvändigt för djurens välbefinnande. Om en sändning fördröjs i mer än två timmar ska myndigheten se till att lämpliga åtgärder vidtas för djurens skötsel.

Vid fartygstransport ska den behöriga myndigheten både före och under i- och urlastning kontrollera att djuren är i skick för befordran, att de hanteras korrekt i samband med i- och urlastning samt att djuren kan utfodras och vattnas enligt bestämmelserna i förordningen.

När djur transporteras via uppsamlingscentraler är den som är ansvarig för uppsamlingscentralen ansvarig för att djuren är i skick för vidare transport och att i- och urlastning utförs enligt bestämmelserna.

5.2.3 På bestämmelseorten

När djur anländer till bestämmelseorten ska djurhållaren eller slakteriet som tar emot djuren fastställa om djuren har varit i skick för transporten och försäkra sig om att de lastats ur enligt bestämmelserna. Om tama nötkreatur, får getter, svin och tama hästdjur med undantag för registrerade hästar, varit föremål för lång transport mellan medlemsstater, och det visar sig att transporten genomförts i strid mot bestämmelserna, ska djurhållaren fylla i avvikelserapporten i färdjournalen och skicka in den till behörig myndighet.

5.3 Transport till eller från tredje land

Utförsel av djur från unionen till tredje land ska ske vid utförselställen eller gränskontrollstationer och införsel ska ske vid gränskontrollstationer. Vare sig djuren ska in i eller ut ur unionen ska en officiell veterinär på utförselstället eller gränskontrollstationen kontrollera att de transporteras i enlighet med bestämmelserna i förordningen. Transportörens tillstånd och förarens kompetensbevis ska kontrolleras. Även djuren ska inspekteras och måste vara i skick för vidare befordran för att transporten ska få fortsätta. Om djuren inte är i skick att fortsätta ska de lastas ur, vattnas, utfodras och få vila. Av dokumenten ska framgå att transporten, fram till första urlastning i bestämmelselandet, sker i enlighet med Europeiska konventionen om skydd av djur under internationella transporter, om tredje landet i fråga har undertecknat konventionen. Färdjournalen ska täcka hela transporten fram till första urlastning i tredje land.

Fordonet ska uppfylla kraven i förordningen och om transporten är längre än åtta timmar ska de villkor som gäller för lång transport vara uppfyllda. Ett fordon som är hemmahörande i unionen ska ha ett intyg om godkännande om det används för lång transport. Även fordon från tredje land ska uppfylla kraven i förordningen.

Om exporten rör tama hästdjur, med undantag för registrerade hästdjur, och tamdjur av nötkreatur, får, getter och svin ska den officiella veterinären utföra de kontroller och anteckningar som framgår av avsnitt 3 på färdjournalen. Färdjournalen lämnas sedan på gränskontrollstationen där den tillsammans med en kopia på fordonets färdskrivarblad ska sparas i minst tre år. Transportören ska behålla en kopia av färdjournalen och motsvarande färdskrivarblad.

Transportören ska skicka en kopia av den ifyllda färdjournalen till den behöriga myndigheten på avsändningsorten inom en månad efter avslutad transport. Om fordonet är utrustat med satellitnavigeringssystem kommer färdjournal inte att behöva sändas in. Hur rapporteringen då ska ske kommer att beslutas genom kommittéförfarande.

Om exporten omfattas av exportbidrag för nötkreatur gäller de regler och villkor som finns i jordbrukslagstiftningen för exportbidrag.

5.4 Åtgärder vid bristande efterlevnad

Om en behörig myndighet konstaterar brister i samband med en transport ska myndigheten kräva att den person som ansvarar för djuren vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa djurskyddet. Sådana åtgärder kan vara att man måste åtgärda fordonet, flytta över djuren till annat fordon, fortsätta transporten till bestämmelseorten, återvända till avreseorten, lasta av djuren etc. Kostnaderna för dessa åtgärder ska betalas av transportören.

Om transporten tillåts fortsätta trots brister ska myndigheten utfärda ett särskilt tillstånd för den aktuella transporten. Djurens identitet och villkoren för transporten ska framgå av dokumentet och det ska medfölja djuren.

Ett beslut enligt ovan om krav på åtgärder ska snarast delges transportören och den myndighet som utfärdat tillståndet.

Om ett fordon uppvisar brister ska den myndighet som utfärdat godkännandet av transportmedlet meddelas och om föraren brustit ska den som utfärdat kompetensbeviset meddelas.

Om myndigheterna vid kontroll under transport eller på bestämmelseorten konstaterar brister, ska det anmälas till de behöriga myndigheterna på avsändningsorten och de myndigheter som utfärdat transportörens tillstånd. Dessa ska därefter vidta lämpliga åtgärder som kan vara att utöka kontrollen av transportören, ålägga transportören att åtgärda brister samt tillfälligt eller slutgiltigt återkalla tillståndet. Även ett kompetensbevis kan återkallas om föraren eller skötaren visat sig ha otillräckliga kunskaper.

Vid allvarliga överträdelser får en medlemsstat tillfälligt förbjuda en transportör att transportera djur i landet. Om ett sådant beslut tas eller om en transportörs tillstånd eller en förares kompetensbevis återkallas ska samtliga medlemsstater meddelas via den e-postadress som går till ländernas kontaktpunkter.

6. Transport av djur mellan de nordiska länderna

En del i detta projekt har varit att uppmärksamma skillnaderna i de nordiska ländernas djurtransportlagstiftning i syfte att underlätta en samordning av regelverken. När en transport av hästdjur, nötkreatur, får, get eller svin är gränsöverskridande måste förordningen tillämpas om transporten i fråga sker i samband med ekonomisk verksamhet. Vid dessa transporter gäller inte de nationella tilläggsvillkoren som ska tillämpas för transporter som sker helt inom det egna landet, om sådana finns utöver förordningen. Om man däremot i ett land har fastställt tillämpningsregler till förordningen så ska de reglerna tillämpas också för transporter som kommer från andra länder.

I Danmark har man infört sådana tillämpningsregler som alltså gäller även för transporter från andra länder. Dessa regler innebär bl.a. att:

- Suggor som använts i smågrisproduktion inte anses vara i skick att transporteras mera än åtta timmar.
- Uttjänta värphöns inte är i skick att transporteras annat än om transporten sker under särskilda betingelser.
- Höjden i djurutrymmet är reglerad vid transport av svin.
- Det blir ett krav på en inspektionshöjd om minst 140 cm vid transporter längre än åtta timmar av svin över 40 kg.
- Det blir krav på större utrymme för hästar, kor, får, getter och fjäderfä vid transporter över åtta timmar.

En översikt över de nordiska ländernas nationella regler och vägledningar m.m. finns i bilaga 1.

6.1 Djurtransporter som inte detaljregleras i förordningen

Om djurslag som saknar detaljregler i förordningen transporteras mellan länder, kan länderna tillämpa sina nationella detaljregler. Det är därför viktigt att bestämmelserna i möjligaste mån är likvärdiga för att undvika att ett fordon som är tillåtet i ett nordiskt land är olagligt i grannlandet.

Transporter av sådana djurslag som sker i samband med ekonomisk verksamhet är sparsamt förekommande. Dock sker viss transport av exempelvis renar, strutsfåglar, pälsdjur och fiskar.

Även sällskpsdjur som exempelvis hundar kan i vissa fall omfattas av förordningen men i de flesta fall sker dessa transporter inte i samband

med ekonomisk verksamhet. Det finns emellertid djurskyddsbestämmelser också för de transporter som inte omfattas av förordningen varför även dessa redovisas.

6.1.1 Renar och andra hjordjur

Transport av renar sker regelmässigt i Finland, Norge och Sverige. Djuren transporteras både till slakt och mellan betesområden. Vanligtvis används särskilt inredda lastbilar med flera våningar. Även mindre släpfordon används för att transportera enstaka renar.

I Finland pågår en översyn av reglerna men enligt det förra regelverket ska en vuxen ren ha ett utrymme om minst 0,4 m² och höjden ska vara minst 1,3 m. En rekommendation är att de inte transporteras i fordon utan mekanisk ventilation om yttertemperaturen överstiger +18°C. I Finland finns ingen gräns för transporttid.

I Norge finns minimimått för hur stort ett fack ska vara. Höjden ska vara minst 1,20–1,30 m. En vuxen ren ska ha en area om minst 0,6 m², medelstor ren 0,4 m² och kalv 0,3 m². I Norge får renar transporteras i högst 12 timmar.

I Sverige föreslås nya regler införas som anger hur stort utrymme varje ren ska ha. Ytkravet per ren kommer inte att förändras utan blir lika som i Norge och takhöjden ska vara minst 1,3 m. Tidigare skulle facken ha vissa fastställda mått men det kravet kommer att tas bort för att möjliggöra större flexibilitet. Även fortsättningsvis kommer dock gruppstorleken att regleras så att sarvar får vara högst fem, fullvuxna vajor högst åtta och kalvar högst elva i gruppen. Renar får inte transporteras om yttertemperaturen överstiger +18°C. Den maximala transporttiden för slaktrenar är åtta timmar. Tiden får förlängas med tre timmar om närmaste slakteri inte kan nås inom åtta timmar. Livdjur får med dagens regler transporteras i högst 15 timmar, därefter måste de lastas av för vila i minst 48 timmar.

Nuvarande regelverk för rentransport skiljer sig åt på enstaka punkter. Ett norskt transportfordon måste ha den högre takhöjden, 1,30 m för att kunna användas för transport av renar i Sverige och Finland. Finska transportörer måste minska belägningsgraden vid transport av vuxna stora renar om de ska köra i Sverige och Norge.

I Danmark har man regler för hjordjur. Vuxna handjur ska transporteras enskilt. Alla djur ska kunna ligga ned samtidigt och kunna stå upp med höjt huvud utan att beröra taket. Transportmedlen ska vara väl ströade.

6.1.2 Strutsfåglar

I Danmark ska kycklingar transporteras i uppvärmda transportmedel. Är de yngre än 72 timmar ska temperaturen vara minst 25–28°C. Kycklingar

äldre än 72 timmar får inte transporteras förrän de är sex veckor gamla. Strutsarnas utrymme ska vara så stort att de kan röra sig men ändå ha stöd av varandra. Utrymmet ska kunna anpassas med hjälp av skiljeväggar. Rekommenderat utrymme finns för olika storlekar. Strutsar som är över 20 månader och emu och nandu som är över 14 månader får transporteras i grupper om högst åtta djur. Yngre fåglar får transporteras i grupper om högst 12 fåglar under förutsättning att de inte väsentligt skiljer sig i storlek. Ramplutningen får inte överstiga 20°. Högsta tillåtna transporttid till slakt är sex timmar.

I Finland pågår en översyn av reglerna.

I Norge har man liknande regler som i Danmark men utrymmeskraven är bindande.

I Sverige finns för närvarande inga detaljregler för transport av strutsfåglar men regler liknande dem i de övriga nordiska länderna kommer att införas under 2007.

Reglerna är likartade i de nordiska länderna och några tekniska hinder för transport mellan länderna finns därmed inte. Även svenska transportörer måste uppfylla kraven som beskrivits ovan om de ska transportera strutsar till ett nordiskt grannland.

6.1.3 Pälsdjur

I Danmark finns inga särskilda regler utöver de allmänna bestämmelserna i förordningen.

I Finland ses reglerna över, men i det förra regelverket ska pälsdjur ha tillgång till vatten om transporten varar längre än tre timmar. De ska utfodras var 24:e timme. För rävar ska behållarens längd vara minst 70 cm och bredden minst 40 cm och höjden minst 50 cm. Mink ska ha ett utrymme som är minst 49 cm långt, 17 cm brett och 15 cm högt.

I Norge och Sverige ska behållare för rävar vara minst 45 cm lång, 45 cm bred och 50 cm hög. I Sverige kommer kravet på längden förmodligen att ökas till 70 cm. Rävarna ska ha vattenkopp och de ska utfodras var 24 timme. Minkar ska ha ett utrymme som är minst 55 cm långt, 18 cm brett och 18 cm högt. De ska ha bolåda.

Kraven på utrymme skiljer sig åt vilket exempelvis innebär att en svensk transport av rävar för närvarande inte uppfyller kraven i Finland och en finsk transport av minkar inte uppfyller kraven i Sverige. Vid en översyn av regelverken bör detta beaktas.

6.1.4 Fiskar

En viss transport av fiskar för vidare uppfödning sker mellan de nordiska länderna. I Sverige pågår en översyn av reglerna men i gällande regelverk ska syrgasnivån kunna mätas och koldioxid kunna luftas ur om transporten varar längre än fyra timmar. Belägningsgraden är reglerad.

I Norge har man utarbetat ett förslag till regelverk för transport av fisk från uppfödningens anläggningar. Där ställs särskilda krav på transportmedel, utrustning, vattenkvalitet och övervakning av vattenkvalitet, transporttid, djurtäthet, hantering av djur m.m. Även personalens kompetens och ansvar i samband med transporter, är reglerat.

I Danmark och Finland finns inga särskilda föreskrifter utöver förordningens generella regler.

6.1.5 Hundar

I Danmark finns inga särskilda föreskrifter utöver förordningens regler.

I Finland pågår en översyn också av dessa regler.

I Norge gäller bestämmelserna endast för transporter i samband med ekonomisk verksamhet. Transport i bil eller trailer av privata sällskapshundar omfattas inte. Burens längd ska vara hundens längd från nos till sittben multiplicerat med 1,2. Burens bredd ska vara 0,6 multiplicerat med hundens längd och burens höjd hundens mankhöjd multiplicerat med 1,2 eller hundens höjd över huvudet. En bur ska ha en ventilationsöppning om minst 25 x 25 cm.

På Island finns generella regler om att om hunden är i bur ska den kunna stå, vända sig och ligga på sidan. Om de transporteras mer än sex timmar ska de rastas. Det gäller även om de förvaras i bilen t.ex. över en natt. Om hunden förvaras i ett utrymme utom synhåll, t.ex. i en pickup, ska de förvaras i bur.

I Sverige ska alla hundar som förvaras i bur, även sällskapshundar på privata resor, ha följande utrymme: Burens längd ska vara minst hundens längd från nos till sittben multiplicerat med 1,25. Burens bredd hundens bröstbredd multiplicerat med 2,5 och burens höjd hundens höjd över huvudet när den står i naturlig ställning. Enligt förslag till nya regler ska hunden även kunna vila bekvämt och vända sig obehindrat. Höjden ska utgå från den ställning där hunden är som högst, d.v.s. i vissa fall när den sitter.

För de länder som har måttbestämmelser är skillnaden i regelverket inte stor. Den stora skillnaden vid transport av hundar är att de svenska reglerna gäller även för privata sällskapshundar som inte omfattas av förordningen.

7. Nordisk samverkan i internationellt arbete

7.1 Internationella organ som arbetar med regler för djurtransport

Förfaranden i samband med transport innebär nästan alltid en stor stress för djuren. En reglering av hur transportererna får genomföras har därför varit angelägen utifrån djurskyddssynpunkt. Förutom EU har Europarådet och världsdjurhälsoorganisationen OIE, regler och rekommendationer för hur djur ska transporteras.

7.1.1 Europarådet

Europarådet är helt skilt från EU. Det grundades 1949 och har sitt huvudkontor i Strasbourg. För närvarande är 46 europeiska länder medlemmar. Europarådets kärnområde omfattar bl.a. demokrati- och människorättsfrågor, men det arbetar också med andra områden som exempelvis kultur, utbildning och djurvälstånd.

Europarådet är den internationella organisationen som först började arbeta med reglering inom djurvälståndsområdet. Redan 1968 kom den första konventionen om skydd av djur under transport. Under 1990-talet uppkom ett behov av att uppdatera vissa av konventionens bestämmelser vilket resulterade i att den reviderade konventionen om skydd av djur under transport utarbetades och öppnades för underteckning och ratificering i november 2003. Den reviderade konventionen trädde i kraft i mars 2006. Konventionen från 1968 gäller fortfarande i de länder som ännu inte har ratificerat den reviderade konventionen. Det betyder att båda konventionerna för närvarande är i kraft.

Den reviderade konventionen innehåller regler för internationell transport av ryggradsdjur. Reglerna gäller för gränsöverskridande transporter med undantag för transporter som understiger 50 km och transporter mellan EU:s medlemsländer. Tekniska protokoll rörande bl.a. utrymmekrav och intervaller för vattning, utfodring och vila, samt rekommendationer om goda rutiner är under utarbetande.

Reglerna i den reviderade konventionen sammanfaller i stort sett med reglerna i EU:s transportförordning. Ytterligare upplysningar om konventionerna återfinns på Europarådets hemsida. För adress se bilaga 1.

7.1.2 OIE

OIE som för närvarande har 167 medlemsländer, bildades 1924 och arbetar sedan 2002 också med djurskyddsfrågor. De första rekommendationerna, vilka nu håller på att färdigställas, behandlar slakt och djurtransporter. Rekommendationerna förväntas kunna leda till ett förbättrat djurskydd på global nivå, t.ex. kunna användas som referens i bilaterala avtal, trots att de inte ingår som en del i SPS-avtalet om handel med varor och tjänster.

Förslagen från OIE är ibland mera långtgående än EU:s regelverk. En viktig skillnad är dock att EU: regler är bindande och måste följas medan OIE: s är rekommendationer.

Rekommendationerna blir på grund av kompromisser ibland mycket generella. När det gäller djurtransporter finns det exempelvis inte några skrivningar om transportutrymme eller maximala transporttider.

7.2 Frågor av särskild vikt för djurskyddet

I arbetet med den nya förordningen lyckades man inte införa några förbättringar avseende djurens utrymme och längsta tillåtna transporttid. Dessa frågor är viktiga för djurskyddet och det är därför angeläget att fortsätta arbetet med att få tillstånd förbättringar i regelverket rörande detta. Om de nordiska länderna kan enas om en strategi ökar sannolikt möjligheten att påverka utvecklingen.

7.2.1 Takhöjden

Takhöjden i djurutrymmet är inte reglerad annat än i allmänna ordalag i förordningen. För att kunna transportera så många djur som möjligt transporteras ibland djur på fordon med flera plan. Under transport sänks i vissa fall planen för att fordonens högsta tillåtna höjd inte ska överskridas.

Takhöjden är viktig ur flera aspekter. Djuren ska naturligtvis ha plats att stå i naturlig ställning. Det är dessutom viktigt att ha ett utrymme ovanför djuren för att ventilationen ska fungera tillfredsställande. Djuren måste även inspekteras och skötas om. När takhöjden är så låg att det inte går att få en överblick över djuren, är kravet på inspektion mycket svårt att uppfylla. Vid lång transport ska djuren dessutom utfodras och vattnas. Detta innebär att skötaren måste kunna komma in i djurutrymmet. För att skydda djuren och för att harmonisera tillämpningen, är detaljregler om minimihöjd i djurutrymmet nödvändiga.

7.2.2 Utrymmet

I samband med lång transport är det nödvändigt att alla djur kan komma åt foder och vatten och att djuren kan ligga ner för att vila. Beläggningsgraden bör därför minskas vid lång transport. I nuvarande regelverk gäller samma krav på utrymme oavsett om transporten är kort eller lång. Möjligheten att öka utrymmet med 20 procent finns, men är inget krav.

7.2.3 Utfodring under transport

I förordningen anges i samband med lång transport att djuren ska utfodras om nödvändigt, när transporten gör kort uppehåll för vila. Att vara utan foder i långa perioder är ofysiologiskt för alla djurslag som detaljregleras i förordningen. Det borde därför vara ett krav att djuren ska utfodras vid dessa uppehåll och man bör dessutom överväga att utfodra ännu oftare.

7.2.4 Fjäderfä

Reglerna för fjäderfä är idag otillräckliga. Fjädefä transporteras i behållare som staplas på varandra. Det är mycket viktigt att ventilationen och temperaturen upprätthålls under lastning och transport för att djurens välfärd ska säkras. Alla behållare måste kunna nås av cirkulerande friskluft. Det är dessutom nödvändigt att reglera takhöjden i behållarna så att djuren kan stå upp och byta ställning under transport.

7.2.5 Transporttiden

I nuvarande förordning finns inga begränsningar av hur länge en transport kan pågå. Djuren ska visserligen lastas av och vila i 24 timmar efter vissa transportintervall men därefter kan transporten fortsätta. Hela hanteringen med lastning, transport, avlastning, ny miljö, nya djur leder till stor stress och påfrestningarna blir större ju längre transporten pågår. En maximitid för transporter är därför viktig ur ett djurskyddsperspektiv. Man bör dessutom begränsa transporttiden ytterligare för vissa känsliga djurkategorier som t.ex. unga djur och uttjänta produktionsdjur som suggor, värphöns och mjölkkor.

7.2.6 Smittspridningsrisker

När djurgrupper transporteras och sammanförs med andra djur finns alltid en stor risk för spridning av smittsamma sjukdomar. Detta gäller också när djur lastas av för vila på kontrollstationer trots att det finns bestämmelser om utformning och drift av dessa i Rådets förordning (EG) nr 1255/97 om gemenskapskriterier för kontrollstationer. I- och urlastning är dessutom, under normala förhållanden, de mest stressande momenten för djuren under transporten.

Av smittskyddskäl har man ibland även regler som styr införsel av djur från vissa länder som innebär att djur får transiteras, d.v.s. transporteras genom landet i ett plomberat fordon, men de får inte lämna fordonet. Detta kan påverka djurskyddet negativt eftersom djuren då inte kan lastas av vid oförutsedda händelser.

Den rimliga lösningen på detta problem är att ställa högre krav på transportmedlen och djurutrymmet så att djuren kan skötas om och förvaras ombord på fordonen utan risker i stället för att lastas ur. En utförlig beredskapsplan, höjd standard på fordonen, större utrymme etc. vid långa transporter och transiteringar, bör övervägas.

7.3 Projektgruppens inställning till fortsatt nordiskt samarbete på transportområdet

Samarbetet bör fortsätta i form av ett nätverk. Detta skulle underlätta snabba lösningar av uppkomna frågeställningar när det gäller tillämpning och tolkning av det EU-gemensamma regelverket, men också de enskilda ländernas lagstiftning. Nätverket måste också beakta behovet av informationsspridning, vilket kan göras via internet men även via tryckt informationsmaterial och i samband med seminarier. De nordiska länderna bör också fortsätta att tillsammans, med nätverkets hjälp, driva frågan om ett nytt förordningsförslag som innehåller skärpta bestämmelser om transporttider och utrymmen.

Sammanfattning

Nya regler för transport av djur

Den 5 januari 2007 infördes en ny förordning om transport av djur, Rådets förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004, inom EU. Förordningen ska tillämpas på djurtransporter som har samband med ekonomisk verksamhet vilket innebär att transporter som leder eller syftar till direkt eller indirekt vinst ska omfattas.

I syfte att få en nordisk samsyn på förordningen har representanter för ansvariga myndigheter i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige drivit ett projekt om hur förordningen ska tolkas och genomföras. För att underlätta för djurtransporter mellan de nordiska länderna har projektgruppen även diskuterat möjligheten att samordna de nationella transportregelverken för de djurslag som saknar detaljregler i förordningen. En tredje del i projektet har rört viktiga djurskyddsfrågor inom djurtransportområdet som gruppen föreslår skulle kunna drivas med en gemensam nordiskt strategi i det internationella arbetet.

Denna rapport innehåller projektgruppens syn på och tolkning av förordningen. I vissa frågor har Kommissionen tillfrågats, men slutligen är det de nationella domstolarna och EG-domstolen som avgör hur texten i förordningen ska tolkas.

Viktiga förändringar

Det nya regelverket innebär att det blir ökade krav på de personer som hanterar djur i samband med transporter. Från och med 2008 måste den som transporterar tama hästdjur eller tamdjur av nötkreatur, får, getter, svin och fjäderfä ha genomgått utbildning och godkänd examination. Transportörerna ska, som tidigare, ha tillstånd och de transportörer som har ett tillstånd att transport djur över åtta timmar, ska registreras i ett register som är tillgängligt för allmänheten. För den som endast transporterar djur över sträckor understigande 65 km krävs inte tillstånd och examination.

Fordon som används för transporter över åtta timmar och fartyg för djurtransport måste godkännas av de behöriga myndigheterna innan de får användas och dessutom införs nya krav på dessa transportmedel. Fordonen måste vara utrustade med mekanisk ventilation som fungerar oberoende av fordonets motor och temperaturen ska kunna övervakas kontinuerligt. Fordon som används för lång transport av tamdjur av nötkreatur, får, getter, svin och tama hästdjur, utom registrerade hästdjur ska vara

utrustade med satellitnavigeringssystem från och med den 1 januari 2009 på fordon som redan är i drift och från och med den 5 januari 2007 på nya fordon.

Kraven har skärpts betydligt vid transport av dräktiga djur. De får inte längre transporteras om mer än 90 % av dräktighetstiden har gått. Det har även införts begränsningar vid transporter av mycket unga djur. Djurhållarnas ansvar för att djuren är i skick att transporteras har tydliggjorts.

Dokumentationen har samordnats så att alla transportörer inom unionen kommer att ha enhetliga dokument.

De nordiska regelverken

För transport av de djurslag som inte har detaljregler i förordningen får medlemsstaterna ha nationella regler som också kan tillämpas på transporter från andra länder. Sådana transporter som sker i samband med ekonomisk verksamhet är sparsamt förekommande. Dock sker viss transport av exempelvis renar, strutsfåglar, pälsdjur och fiskar mellan de nordiska länderna. Reglerna är i flera fall samstämmiga men en viss samordning är nödvändig för att underlätta för transporter mellan de nordiska länderna av udda djurslag.

Fortsatt nordiskt samarbete

Den nya förordningen innebär inga förkortade transporttider och inget krav på ökat utrymme för djuren under transport. Förbättringar på dessa punkter är viktiga ur djurskyddssynpunkt och bör därför lyftas fram i ett fortsatt nordiskt samarbete. Även ur ett smittskyddsperspektiv är utrymmesfrågan central eftersom ett effektivt skydd mot smittspridning är att inte lasta av djuren i samband med vila. Detta förutsätter dock större utrymme och hög standard på fordonen. Även reglerna som styr utfodring av djuren under lång transport och reglerna för fjäderfä är otillräckliga och bör förbättras.

Summary

New regulation on animal transport

On January 5, 2007 a new regulation on animal transport, Council Regulation (EC) No 1/2005, entered into force within the EU. The Regulation shall be applicable on animal transports in connection with an economic activity, which means that transports that directly or indirectly involve or aim at a financial gain are within the scope of the Regulation.

In order to reach a shared Nordic approach to the Regulation, representatives from the competent authorities in Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden have been running a project on how the Regulation shall be interpreted and implemented.

To facilitate animal transports between the Nordic countries the project group has also discussed the possibility of coordinating national legislations on animal transport for those species that do not have detailed rules in the Regulation.

The third part of the project concerns important animal welfare matters within the animal transport sphere which the group proposes could be operated with a shared Nordic strategy in the international work.

This report contains the views and interpretations of the project group. In some matters, the Commission has been asked, but in the end it is the national and the European Union courts who decide how the text in the Regulation shall be interpreted.

Important changes

The new regulation involves increased demands on personnel handling animals in connection with animal transports. As from 5 January, 2008, a person transporting domestic Equidae and domestic animals of bovine, ovine, caprine or porcine species or poultry must be trained and hold a certificate of competence. The transporters must, as before, be authorised and the transporters who are authorised to carry out long journeys that exceeds 8 hours shall be recorded in an electronic database with public access. Transporters transporting animals less than 65 km do not need an authorisation or a certificate of competence.

Vehicles used for long transport as well as vessels for animal transports must be approved by the competent authorities before being used, and in addition, new requirements on these means of transport are made. The vehicles must be equipped with mechanical ventilation systems that can operate independently of the vehicle's engine and the temperature

shall be monitored continuously. Vehicles used for long journeys of domestic Equidae, except registered Equidae and domestic animals of bovine, ovine, caprine or porcine must be equipped with Navigation System from January 1, 2007 for means of transport for the first time in service and from January 1, 2009 onwards for all means of transport.

The requirements for transport of pregnant animals have become stricter. They can no longer be transported if 90 % or more of the expected gestation period has passed. A restriction for transports of very young animals has also been introduced and the keepers' responsibility for the animals' fitness for transport has been determined.

The documentation requirements have been coordinated so all transporters within the European Union will have uniform documents.

The Nordic rules

When species without detailed rules in the Regulation are transported, the member states may establish national rules that will also apply on transports from other countries. Those kinds of transports in connection with economic activity are infrequent. However some transports of for example reindeer, ostriches, fur animals and fish take place between the Nordic countries. The regulations are in many cases equivalent but some coordination is necessary to facilitate transports of odd species between the Nordic countries.

Further Nordic cooperation

The new Regulation involves no shortening in transport times and no demands for increased space allowance for the animals during transport. Improvements in these aspects are important from an animal welfare point of view and should therefore be raised within a further Nordic cooperation. Also, from an animal health perspective, the matter of space allowance is essential since refraining from unloading the animals in connection with rest is an efficient protection against spread of disease. This however, demands increased space and high vehicle standard. Also the rules on how to feed the animals during long journeys and rules concerning poultry are insufficient and should be improved.

Bilaga 1

Europeiska och nordiska regelverk om djurtransport

EU

Rådets förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119EG och förordning (EG) nr 1255/97

<http://www.eur-lex.europa.eu/sv/legis/index.htm>

Europarådet

European Convention for the Protection of Animals during International Transport (Revised) CETS No.: 193

<http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=193&CM=1&DF=&CL=ENG>

Danmark

Bekendtgørelse nr. 1728 af 21. december 2006 om uddannelse i transport af dyr

bekendtgørelse nr.

Bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport

Vejledning nr. 145 af 21. december 2006 om Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter m.v.

Bekendtgørelse nr. 674 af 14. juli 2003 om beskyttelse af dyr på samlesteder og andre samlinger af dyr med senere ændringer

Bekendtgørelse nr. 754 af 28. juli 2005 om opdræt af hjortedyr med senere ændringer

Bekendtgørelse nr. 192 af 25. marts 1998 om opdræt af strudsefugle med senere ændringer

De danske reglerna finns på
<http://147.29.40.90/DELFIN/HTML/C2006/0014560.htm>
www.retsinfo.dk

Finland

Lag om transport av djur 1429/2006

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om transport av djur (kommande lagstiftning)

De finska reglerna finns på www.mmm.fi/el/laki/x/f/default.html

Island

Lov om dyreværn nr. 15/1994
<http://www.umhverfisraduneyti.is/lagagogn/reglugerdir/>

Lov om hold af landbrugsdyr nr. 103/2002
<http://www.landbunadarraduneyti.is/log-og-reglugerdir/log/>

Norge

Forskrift om transport av levende dyr
<http://www.lovdato.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20010402-0384.html>

Forskrift om vern av dyr under transport og tilknyttede aktiviteter
<http://www.lovdato.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20070105-0011.html>

Mera information finns på
www.mattilsynet.no/dyrevern/transport

Sverige

Föreskrifter om ändring i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (DFS 2004:10) om transport av levande djur DFS 2006:9, Saknr L5:3

Djurskyddsmyndighetens föreskriftsmotiv nr 6/2006.

De svenska reglerna finns t.o.m. juni 2007 på
www.djurskyddsmyndigheten.se , därefter på www.sjv.se